

Redacțiunea Administrațiunea
Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare Nr. 22
București: Manuscrisurile nu se re-
tălmăcesc!
Birourile de anunțuri:
Brașov, piața mare Nr. 22
Inserate mai primesc în Viena
Hedwig Moser-Hausmann & Volger
(Otto Moser), "Peters Schiele, Alois
Horná i. M. Dukas, A. Oppel, J. Don-
enberg" în Buapasta: A. V. Gold-
berger & Co. Mess Eckstein Bernat:
in Frankfurt: G. L. Damb; in Ham-
burg: A. Steiner.
Prețurile inserțiilor: o serie
garmondă pe o colônă 6 or.
și 80 or. Imbra pentru a pu-
blioa. Publicați mai dese
după tarifa și învoială.
Reclame pe pagina III. o
seră 10 or. v. a. s. 80 tanf.

GAZETA TRANSILVANIEI.

(NUMERŪ DE DUMINECĂ)

"Gazeta" este în fiă-care și.
Abonamente pentru Austro-Ungaria!
Pe ună ană 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe ună ană 40 franci, pe șase
luni 20 franci, pe trei luni
10 franci.
Se primumă la tôte ofelele
postale din intru și din afară
și la dd. colectorii.
Abonamentul pentru Brașov:
la administrațiunea, piața mare
Nr. 22, etagiul I.: pe ună ană
10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei
luni 2 fl. 50 or. Cu dusul în
casă: Pe ună ană 12 fl., pe
șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
Ună esemplară 5 or. v. a. s. 15 banf.
Atât abonamentele cât și
inserțiunile sunt a se plăti
înainte.

Nr. 225.—Anul LIII.

Brașov, Duminecă 7 (19) Octomvre

1890.

Nou abonament

„GAZETA TRANSILVANIEI“.

Cu 1 Octomvre 1890 stil vechiu
s'a deschis nou abonament, la care in-
vităm pe toți amicii și sprizitorii foiei noastre.

Prețul abonamentului

Pentru Austro-Ungaria: pe trei luni 8 fl.
pe șase luni 6 fl., pe ună ană 12 fl.

Pentru România și străinătate: pe trei
luni 10 franci, pe șase luni 20 franci, pe ună
ană 40 franci.

Abonamente la numerele cu data de Duminecă:

Pentru Austro-Ungaria: pe ună 2 fl., pe
șase luni 1 fl.

Pentru România și străinătate: pe ună 8
franci, pe șase luni 4 franci.

Abonarea se poate face mai ușor și
mai repede prin mandate postale.

Domnii, cari se vor abona din nou
se binevoescă a scrie adresa lămurită și
a arăta și posta ultimă.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei“.

Brașov, 6 Octomvre v. 1890.

O foia ungurescă din Pesta
s'a ocupat în zilele trecute in-
tr'un lung articol cu cestiunea
de naționalitate în Ungaria și
Transilvania.

„Pesti Naplo“ — căci el este,
pe care îl dore așa de mult de
naționalități — face amare impu-
tări guvernelor unguresci, der
mai ales guvernului lui Tisza,
despre care dice, că prin tot felul
de abuzuri săvârșite la lumina di-
lei, prin inaugurarea unui parla-
mentarism exclusivist și prin
condamnabilele tendințe de a-și
asigura absoluta domniă în stat,
a făcut să ajungă lucrurile până
acolo, încât de dragul câtorva
concesiuni favorabile guvernului
bisericele autonome din aceste
țări au devenit adese-ori cele
mai primejdioase cuiburi de „agi-
tatori“ naționali.

Așa se exprimă foile unguresci,
cari de câte-ori se ocupă de
naționalități și mai ales de noi

Românii, nici-odată nu pot să
nu-și arate dinții și să nu „des-
copere“ mereu „tendințe revolu-
ționare“, „comploturi“ și „conju-
rațiuni“, și mai scie Dumneșu
câte și mai câte fantome „irre-
dentiste.“

Se înțelege, că această manieră
de-a discuta nise lucruri atât
de serioase și tot-odată atât de
gingașe, încă își are scopurile ei
meschine, de a recomanda celor
ce țin fulgerul în mână căi și
mijloce pentru a pute sugruma
ori-ce mișcare liberă a naționali-
tăților nemaghiare și în special
a noastră, a Românilor.

Pentru acest scop foile șo-
viniste unguresci aruncă c'o ne-
iertată nerușinare în fața unui
popor pacinic și leal, ca al
nostru, asemenea injurii, care nu
pot decât să amărăscă și să în-
greuneze și mai mult suferin-
țele și apăsările, ce le îndură
acest popor, care amărit și jig-
nit este până dincolo de pașalele
comitatelor, de solgăbirii și de
câți și mai câți nădrăgari ungu-
ri de pe la sate, cari au apucat
câte-un os de ros și cari n'au
nici un simț față cu greutățile
și suferințele poporului.

Poporul român însă își impli-
nesce cu sfințenia datoria față cu
tronul și patria; el contribuie
în bani și în sânge la bunăstarea și
înflorirea țerei, și tot pentru a
ei susținere își vinde până și cea
din urmă vită și sculă din casă,
ca să potă duce sarcina grea a
dărilor cu care oblăduirea ungu-
rescă îl împovărează.

Chiar și contrarii noștri mereu
afirmă, că poporul e bun, e
pacinic, numai „agitatorii“ i tur-
bură mintea cu fel de fel de
invătăturii primejdioase.

Și dicându-și așa, contrarii
noștri caută și află „agitatori“ cu
decile și infundă temnițele cu ei.
Și cine sunt „agitatorii“ aceș-

tia? Sunt ei omeni, cari se luptă
pentru o cauză nedreptă și con-
damnabilă? — Nu! Ei sunt
omeni, cari în virtutea conștiinței
sfinte cauze, ce apără, luptă cu
nădejde neînfrântă, în isbânda drep-
tății.

Dér ori câtă ar fi țeranul
român de simplu, bun și paci-
nic, atât de fără simț totuși
nu este el, ca să nu priceapă și
să nu-l dora, când vede, că ne-
dreptatea se resfață cu atâta tru-
fiă, că în schimb pentru sarci-
nile suportate de el nu primesce
nici o răsplată în bine din partea
organelor statului, ci din po-
trivă, numai hulă și ocară.

Éta una dintre cauzele prin-
cipale, cari fac, ca poporul
nostru să fiă pătuns de convin-
gerea, că mai bine era pentru
el pe timpul absolutismului nem-
țesc, decât ad, pe timpul
„constituționalismului“ unguresc.

Acastă îndreptățită convingere
îns n'au stărnit-o în senul po-
porului român nici „dacoroma-
niștii“ și nici „agitatorii“ pro-
curorilor unguresci, ci starea mi-
serabilă a lucrurilor de față.

Țeranul român aude vor-
tu-se de legi liberale, der aplicate
în praxă el nu le vede; țeranul
român scie, că există la noi în
Transilvania o lege electorală și
municipală, der vede și aceea, că
legile acestea sunt anume făcute
ca prin ele să fiă deschis dela
participarea în viața publică a sta-
tului; în fine țeranul român
scie și aceea, că există o lege de
naționalitate, adusă la anul 1868,
care la părere-i garantează folosi-
rea limbei sale, der în realitate
el vede, că această lege este căl-
cată în picior tocmai de aceia,
cari au adus-o.

Óre aceste împrejurări nu sunt
destul de potrivite pentru a stărni
în inima poporului nemulțămire

și neîncredere față cu actualul
sistem de guvernare?

Ba da, sunt foarte potrivite, și
„Pesti Naplo“, decă voesce o grab-
nică vindecare a relelor, nu-și
bată capul cu „agitatorii“, națio-
nalităților și nu ceră reforme,
prin cari să i-se dea guvernului
„putere legală“ de-a urmări fan-
tome și pericole, cari nu există,
ci reforme salutare, pentru de-a
se ușura sórtea poporului, de-a
i-se garanta drepturile lui și de-a
se lăsa să se desvolte în pace limba
și cultura lui națională!

Revista politică.

Dinăuntru. Persecuțiile guvernului
unguresc în potiva Românilor au
ajuns și la urechile lunei streine. O
foia germană de frunte din Berlin,
„Kreuzzeitung“, a scris în zilele trecute
un nou articol asupra suferințelor, ce
le îndură Români din Ungaria și Tran-
silvania. O telegramă ce i-se trimite lui
„Egyetértés“ spune, că „Kreuzzeitung“,
comunicând o scrisore din Sibiu, în
care se descriu tendințele de apăsare
Ungurilor contra Românilor, sbicui-
esce amar aceste tendințe și constată,
că agitația irredentistă română crește
mereu.

Foia kossuthistă, împărțind această
scire telegrafică, numesce „escentricități“
cele scrise de foia germană și dice, că
prin „minciuni“ și „rele apucațuri“ ci-
neva de-aici se silence a acoperi agita-
țiunea contra statului și a face populare
tendențele nesocotite ale Românilor. Se
mângăia apoi diarul kossuthistă cu
aceea, că publicul din Ungaria nu ia în
serios publicațiile foiei germane din Ber-
lin.

Slabă mângăiere, pentru bietul kos-
suthist!

Vești rele sosesc din Austria privi-
tore la Cehii bătrâni și contele Taaffe.
Se vorbesce adecă, că deputații Cehilor
bătrâni au de gând să se depună man-
datele în dieta provincială. Scirea acésta
se răspândește, tocmai într'un timp,
când se dice, că și contele Taaffe are

FOILETONULŪ „GAZ. TRANS.“

Neguțatorul din Genua,

de Sebastiano Erizzo.

Un neguțator tineru din Genua, cu
numele, Giannotto, fu dus de negoțului
său departe de locul născerii sale mulți
ani prin lumea largă. Simțind însă lipsa
de odihnă și dorind să se așeze într'un
loc, veni la Neapole, unde atât din
causa comerțului, care-i mergea aici de
tot bine, cât și fiindu atras de fru-
măsa poziția a locului, se opri cât-va
timp. El folosi ocaziunea acésta și se
înșură cu fiica unui nobil neapolitan,
care i-se pără foarte cinstită și în tôte
privințele foarte potrivită pentru el.
Nunta fu foarte strălucită. Abia trăi Gian-
notto ună ană cu tinera sa soție, când
își făcu planul, ca acum, după-ce de
atâția ani trăesce departe de locul nas-
cerii sale, și după ce prin negoțului și
sirguinta sa își adunase ceva avere, să
se întorcă înderăt la Genua.

Idea asta totu mai mult nu-i da
pace. Giannotto se imbarcă dec cu so-
ția lui pe o corabie, pe care își încărcă

totă avuția, și plecară voioși și fără
grijă, ca și ceilalți călători din portul
Neapolei spre Genua, orașul lui părin-
tesc. Dér cum îi place schimbăciosului
destin să împiedece adese propunerile
ómenilor, așa și acum, după-ce ajutase
pe Giannotto din tinerețe în tôte între-
prinderile, a voit ca acésta nouă între-
prindere să iasă cu totul altel de cum
și-o închipuise el.

Căci într'o diminătă, deodată cu
răsăritul soarelui, corabia fu cuprinsă de
un vânt teribil, marea încep să ri-
dice valuri din ce în ce mai sălbatic
și după o luptă scurtă, corabia fu arun-
cată împotriva de Corsica, la insula Ca-
prara, de ai cărei țermuri stâncos se
sfărâmă și toți călătorii se ineară. Ne-
fericitul Giannotto, care fu adus de
sórtea lui într'o extremă stare de nen-
oroire, cuprinse o scândură, care-i veni
înainte, și să aruncă în mare. Purtați
de vânt și de valuri când ici, când
colo ajunse la uscat pe insula Elba.

Leonora cu servitorea ei însă nu
sărira în apă, ci așteptă pe partea din
napoi a corabiei să se cufunde în fiă-care
moment și tocmai prin acésta nehotă-

rire scăpară de peire, oprindu-se partea
dinapoi a corabiei pe ună strată de
năsip. Cele două femei petrecură cea
mai teribilă noapte din viața lor în
continuu frică de morte.

În fine tempestatea se liniști, și în
răvăsatul dorilor zăriră o altă cora-
bie, ce venia de către Corsica spre ele.
Când se apropiă corabia, Eleonora făcu
felurite semne; ea încep să strige după
ajutor împreună cu servitorea, până-ce
auziră marinarii. Înțelegându, ce s'a
petrecut, ei sloboziră pânzele și cărmu-
iră spre corabia cea nenorocită. Mișcați
de vaele Leonorei și de pericolul, în
care se afla, luară pe cele două femei
la sine pe corabia și le scăpară între
alte și câteva obiecte rămase în cora-
bia sfărâmată. Leonora ascuse la sine
o sumă buinică de bani, pentru casul
când s'ar fi întâmplat, că și aceste
obiecte scăpate să se perdă ca acele ale
bărbatului ei; ea însă tainu acésta ma-
rinarilor și le spuse, că i-s'a prăpădit
totu ce a avut.

Frumșețea ei deșteptă în doi căl-
tor de pe corabia străină o iubire înflă-
cărâtă, care însă nu pută afla răsunetu

față cu castitatea și cinstea Leonorei, și
în scurtă timp călătoria se fini, ajun-
gându corabia în portul dela Livorno,
unde pasagerii debarcară și se opriră eu
mărfurile lor.

Leonora avea de gând să se ducă
la Genua spre a aștepta pe Giannotto
acolo, în casu decă prevedința l'ar fi
ținut în viață. Promițând căpitanu-
lui o sumă de bani din partea rudelor
ajunse cu bine la Genua, unde mul-
țami mai întâiu stăpanului corabiei,
și pe urmă cercetă despre bărbatul ei
și despre rudele lui. Ea nu află însă dela
niminea despre emigratul, pe care toți
il țineau de mult mort.

Cu tôte astea credința și iubirea,
pe care le jurase bărbatului ei, făcură
pe Eleonora, ca în estate de douăzeci de
ani să se decidă a aștepta în cinste la
locul acesta, până ce Giannotto se va
găsi érași. La casu, când ar afla, că a
murit, sau chiar să nu afle nimic des-
pre el, ea se decide să jelască și să-și pe-
trécă viața ca veduvă.

Neguțatorul, despre care am amintit,
că a fost condus de valurile apei
pe insula Elba, se reulse iute din pe-

de gând să se retragă în urma încurcăturii, în care a ajuns cu pactul germano-cehă.

În senuț naționalităților din Austria, fără îndoială, că de fapt se petrec lucruri, cari dau multă bătaie de cap ministrului-președinte austriac. Cea mai pronunțată acțiune se manifestă însă în sinul națiunii cehe și dieta provincială din Praga preocupă ași aproape toate capetele politicilor de dincolo de Laitha.

În sesiunea de toamnă a dietei boeme va veni la ordinea zilei pactul germano-cehă. Asupra sorții acestui pact se va hotărî într'un fel și dela această hotărîre atârna în mare parte situația politică din imperiul austriac, ba putem și să întregim sistemul de guvernare de dincolo de Laitha.

Câte speranțe nu legau Cehii bătrâni, în frunte cu Riger, și guvernul din Viena, în frunte cu Taaffe, de pactul încheiat cu câteva luni înainte. Cercurile politice din întreaga monarhie austro-ungară erau adenoți impresionate de întorsetura ce-o luă lucrurile și domni din Pesta se întrebau cu îngrijire și nedumerire, ce pôte fi asta, ce vră contele Taaffe?

Principiul federalistic, a fost conducerător în efectuarea pactului germano-cehă, și ideea adevăratei respectări a drepturilor individualității, er nu a supremației de rasă, a învins la părerea prin sâvârșirea înțelegerii între Germanii și Cehii din Boemia. Germanii au renunțat la tendințele lor de supremație, er Cehii la ideea formării unui stat unitar cehic — și astfel se pără, că Taaffe și Rieger, ca eroi ai zilei, serbăză o victorie strălucită a politicii lor. Dér n'a trecut mult și lucrurile au luat cu totul o altă direcțiune. Mărul de certy s'a ivit în acea parte a pactului, care vorbește despre sfera de drept a limbei cehe și a limbei germane. Cehii tineri au dat năvală asupra pactului, căci nu erau îndestulți cu garanțiile și influența limbei cehe și au început să combată partida lui Rieger cu atâta vehemență, încât nu peste multă poporul cehă a început să incline spre ideile lor, er pe Rieger s'le urgiescă și s'le arunce în față, că vinde interesele de viață ale unui popor.

Situația în urma acesta s'a înăspriț așa de tare încât o întorsetură spre bine abia decă se mai pôte spera. Contele Taaffe se pare, că se gândesce să-și ia refugiul acum la cea din urmă apucătură, se cerce adecă a trece și peste sesiunea acesta fără de-a aduce în discuția punctațiunile mai însemnate ale pactului.

Problema nu numai, că e grea, dér e și periculoasă, pentru-că Germanii amenință cu eșirea din dietă, decă guvernul

nu va hotărî odată asupra pactului mijlocind adecă, să se primescă punctațiunile așa cum s'au făcut la început.

Din afară. „Moniteur de Rome“, fôia papistă, scrie un articol, în care țice, că ministrul președinte italian, prin vorbirea ce a ținut-o în Florența, a dovedit în public, că tripla alianță are caracter anticatolic. Prin acesta pozițiunea catolicilor germani și austriaci devine totu mai complicată. Într'un sens anumit, catolicilor le este oprită pe viitor de a contribui la susținerea și consolidarea triplei alianțe. Politica antipapistă a acesteia, o condamnă fôia papistă.

Din Londra se scrie, că în zilele trecute s'au întâmplat *turburări militare în Guernsey*, unde batalionul al doilea al regimentului Ostsurrey n'a voit să îmbarcheze către Hindostan. Soldații fură desarmați și armele lor trimise pe vapor. Mai târziu se înduplecară și soldații la îmbarcare.

SCRILE ZILEI.

D-lu Dr. Aurel Mureșianu, directorul fôiei noastre, a plecat Dumineca trecută cu trenul accelerat la Clușiu, unde a fost citat pentru a se supune pedepsei de închisore, ce i-a dictat-o tribunalul de presă din Clușiu. D-sa a trebuit să plece deja Duminecă, deorece cererea de amânare, pentru regularea afacerilor sale private și familiare, a fost respinsă prin ordinul dela 2 Octomvre n. c. al procurorului superior din Tergu-Mureșului. Deși timpul plecării nu se anunțase, D-lu Dr. Mureșianu fu încungiurat la gară de un număr frumos de amici și cunoscuți, cari abia în ultimul moment, aflând despre plecarea d-sale, se grăbiră a se presenta la gară pentru a-i dice rămasu bun.

Cu ocaziunea plecării sale, d-lu Dr. Mureșianu a adresat cetitorilor „Gazetei“ următoarea înscințare:

„Fiind constrins să-mi face stagiunea de șese săptămâni în închisorile ungurești din Clușiu, am predat cu ziua de 1 Octomvre st. v. Editura și Redacțiunea responsabilă vechiului colaborator alu „Gazetei“, d-lui *Gregoriu Maioră*.

„Rog pe onor. cetitori și colaboratori ai ziarului nostru de-a se adresa în timpul absenței mele cu totă încrederea lociitorului meu în Redacțiune.

„Să ne revedem cu bine!

Dr. A. Mureșianu.

Urăm iubitelui nostru director să se reintorcă în deplină sănătate, pentru ca să pôtă continua și mai departe cu bărbăție și energiă ne'nfrântă lupta pentru apărarea drepturilor politice și naționale ale poporului român!

ricolele cele îndurase, și se duse la Piombino, unde despoiat de toate bunurile până la vesmintele ce le avea pe el, fără mijloc și fără hrană, se țin de forte norocit, găsind un nobil anconitanu, care milostivindu-se îl luă în serviciul său. Elu nici pe departe nu se gândia, că soția sa ar mai pute fi în viață. — Trecură dece ani, în cari Giannotto, care se simțise la început apăsatu, se obișnuise încetul cu sörtea sa, supunându se ei totu mai mult și slujind totu timpul acesta stăpânului său.

Sufletului său îi fu de folos această încercare a destinului, mai nainte elu era ușor de minte, risipitoru, necapabil de sentimente nobile și fără a înțelege adevărata plăcere a vieții; prin purtarea aspră a stăpânului său, care era foarte rară veselă, și mai cu sémă posomoritu, i-se deșteptă mintea. Elu încep să cunoscă serioșitatea vieții și prevenit prin esemplul stăpânului său de-a se feri de celalaltu estremu, elu își însuși o înțelepciune bărbătescă, care șie să supöte suferințele și necazurile

în tăcere.

Acestă norocită înțelepciune și moderațiune nu l'a părășit nici atunci, când bătrânul nobil murind deodată într'o noapte, fără a lăsa vre-unu moștenitoru legalu, s'a descoperit la deschiderea testamentului său, că Giannotto este îndreptățit a lua în posesiunea sa averea cea mare, ce i-o lăsase în recunoștința aliperei, ce i-a dovedit-o.

În scurtă vreme își primi Giannotto moștenirea sa, o prefăcu în bani, și îndată se gândi la reintorcerea sa în Genua.

Fără voiă și speranță, cum era dela pierderea soției lui, a cărei lipsă o simțea acum mai mult ca totdeuna, se porni la drum spre locul său natalu, unde lăsase la plecare doi frați, în a căroru societate dorea acum să-și petrecă restul vieții. Necunoscutu de nimenea și nerecunoscutu de nici unu omu, ajunse elu după unu timp de douăzeci și cinci de ani érași în Genua, și după ce își cercetă casa părintescă, care acum era locuită de străini, află, că frații lui ar fi murit de multu, nelăsându nici avere, nici copii.

Călătoria reginei României. M. S. regina României a părășit castelul Balmoralu. Sâmbătă, 22 Septemvre (4 Oct.) M. S. Regina Marei Britanii și Irlandei au condus pe Augusta Suverană până la trăsură, unde și luă rămasu bun în terminii cei mai afectuoși. AA. LL. RR. Ducesa d'Albany, Ducele de Clarence și d'Avondale, Principele Henri de Battenberg au însoțit pe Maiestatea Sa până la stațiunea Ballater, unde M. S. Regina Victoria pusese la dispozițiunea suveranei unu trenu specialu până la Aberdeen. M. S. Regina a sosit în sera aceleiași zile de Edinburg, unde a petrecut ziua de Duminecă. În această zi Maiestatea Sa a asistat la serviciul divin, ce s'a oficiat în biserica catedrală a orașului, după terminarea căruia a vizitat vechia sală a parlamentului, fortăreța Edinburg și castelul istoricu d'Holyrood.

Suverana plecă din acestu orașu cu trenul expresu de noapte la Londra unde sosi Lunu la orele 9 dimineța. Aici Maiestatea sale s'a oprit două zile, onorându cu vizitele sa mai multe altelire de pictură. Marți 25 Septemvre (7 Octomvre), Maiestatea Sa a părășit Londra pentru a merge la Neuwied prin Vlissingen. Trecerea Maiestății sale a fost bună și aerul a făcutu cel mai mare bine suveranei, a cărei sănătate s'a întărit multu. Duminecă, 30 Septemvre (12 Octomvre), Maiestatea Sa sosi la Sigmaringen unde a fost primită la gară de către M. S. R. principesa Iosefina, mama M. S. Regelui, A. S. principele Leopold și A. S. R. principesa Antoneta de Hohenzollern. A. S. R. contesa de Flandra, A. A. L. L. regale principesele Henrieta și Iosefina de Flandra, AA LL. principii Frederic și Carolu de Hohenzollern. Aci Maiestatea Sa va rămâne până la 8 (20) Octomvre.

Ordinațiunea ministerială cu privire la Reuniunile învățătorești. Ministrul ung. de culte și instruțiune publică a provocat printr'o circulară pe toate Ordinariatele, ca să silescă reuniunile învățătorești de sub jurisdicțiunea lor, ca aceste să-și trimită statutele la Ministeriu pentru aprobare, de cumva nu sunt aprobate până acum. Deorece însă ministrul se află mai aplicat a întări statutele reuniunilor înființate după comitate, decât cele înființate după diecese, ori protopopiate, — Consistoriul metropolitanu din Blășiu sfătuesce pe protopopii aflători pe unul și același comitat, ca să se înțelegă la oaltă și să intre în înțelegere și cu învățătorii români gr. cat. din comitate, luându ca modelu statutele învățătorilor români gr. cat. din comit. Clușiuului, cari deja sunt aprobate.

La școlile românesce din Blășiu în anul școlastic curentu se află 717 elevi și eleve; și anume: în saminarul clericalu archidieceșan 47; clerici esterni 6; în gimnasiu 369, dintre aceștia în „convictiulu Vanceanu“ sunt 80, beneficiați cu pâne sunt 184, stipendiați 38, în preparandi sunt 67, dintre cari beneficiați cu pâne sunt 56; în șola normală sunt 174, dintre cari beneficiați cu pâne sunt 67; în șola primară română de fete sunt 54 de eleve.

Membrii societății de lectură „Inocențiu M. Clainu“ a teologilor din Blășiu, ca proprietari ai opului: „Epistole către unu preot tineru“, avându ași trage séma cu administratorul tipografiei, vinți prin acesta a ruga pe toti acei Onor. Domni, cari au binevoitu a se abona la acestu op, și cărora li-s'au și espedat, să fiă așa de buni și să trimită prețul abonamentului cel mult până în 1 Noemvre a. c. Rugăm totodată și pe acei M. On. D-ni protopopi, cărora li-s'au adresat în anul trecut liste de prenumeratiune, să binevoescă a ni-le înapoia cu ori-ce rezultat, totu până la acelu terminu, spre a ne pute orienta. Blășiu, 18 Octomvre 1890. Pentru soc. „Inocențiu M. Clainu“: *Nicolae Brânzeu*, președ. soc. *Augustin Laurentiu*, secretarul soc.

Biroul Ateneului din București s'a compus în următorul chip: președinte N. Crețulescu, vice-preș. C. Esarcu și V. Al. Urechia, secretari Gr. Manu, C. I. Stănescu, G. Marianu și Ionescu-Gion, cassieru G. Tătescu.

Concertul vocalu al d-lui și d-nei Lemeșianu, ce s'a dat Vineri sera în sala otelului „Nr. 1“ din locu, a amusat multu publicul. D-lu Lemeșianu a secerat numeroșe aplauze și de repețitor a fost rechiamat. Cu deosebire a satisfăcutu executarea pieselor românesce. Marți sera d-lu Lemeșianu va da încă unu concertu, care sperăm, că va fi mai bine cercetat.

Pentru muncitorii bolnavi. Ministrul Baross a depus pe masa dietei între altele și unu proiectu de lege pentru ajutorarea în casu de bolă a lucrătorilor industriali și dela fabrici, cu alte cuvinte, pentru o cassă a muncitorilor bolnavi.

La esamenele de bacalaureat din București, în seria 8 și 9, au obținut atestat de maturitate și domnișorele: Maria Pompilianu, Maria Poenaru, Lucreția Radulescu, Natalia Rîmniceanu și Alexandrina Raduleanu.

ferise cu ea naufragiul și care'i rămasese credincioș până acum, dări pe Giannotto trecându pe dinaintea locuinței stăpânei sale. Ea se înspăimântă, dându cu ochii de trăsurile și făptura lui. O amintire întunecată îi trecu prin minte, când își aținti ochii spre el. I-se pără, că îl recunoșce, și din ce în ce i-se înfățișă totu mai multu figura lui Giannotto în aceea a străinului. Ea chemă iute pe Leonora la ferăstră și îi arată pe străinul. Și Leonora recunoscu iute pe bărbatul ei, și cuprinsă de-o bucurie nespūsă, trimise servitorea jos să-l chame în casă. Cum veni Giannotto înaintea ei, ea încep să plângă cu duioșie, și țice:

„De siguru, mă veți crede d-lu meu, că numai o causă foarte însemnată m'a făcut să trimit servitorea mea după D-ta, în altu modu n'ași fi pututu să vă vedu înaintea mea. Spuneți-mi, pentru Dumneșu, decă ați fost vre-odată în mare pericolu, în care v'a răpit destinul o ființă multu iubită, cu toate că Domnia-vöstră ași scăpat bine și sănătoș? Decă cumva vă aduceți

Leonora își petrecuse în Genua totu timpul, câtu slujise Giannotto în Ancona, și era așa de sigură, că elu s'a înecat, încâtu perduse pentru totdeuna speranța de alu mai vedu. Cu banii scăpați de naufragiu, ea putu să trăescă numai cu cea mai mare economie.

Cu toate că frumșetea ei atrăgea foarte multu nobili Genovesi, așa încâtu chiar și cei mai avuți și plăcuți tineri umblau să-i câștige simpatia, totuși ea nu dedu nici unuia ascultare, și ar fi suferit ori ce greutate, numai onorea ei să rămână nepătată.

Amețit de durerea pierderii ultimei sale speranțe, mergea încetu Giannotto prin stradele orașului către locuința sa. Ce isolat se simțea elu, vedându-se lipsit chiar de mica mângăere de a se pute refugia în singurătatea, în care se afla la vatra rudeniilor lui! Ori și ce reamintire din copilăria, ce-i reinvia, era pentru elu o durere săgetătoare. Elu nu presimțea, că destinul îi va suride érași, îi va aduce o nouă bucurie, care'i va deschide porța spre o viață nouă.

Servitorea Leonorei, aceea, care su-

Completarea rețelei drumurilor de fier ardelen. Se dice că guvernul are de gând ca, în viitorul cel mai de aproape, să completeze rețeaua drumurilor de fier ardelen. Mai întâi se vor termina liniile vicinale Brașov—Treiscaune și Sibiu—Brașov. Pe urmă se vor începe alte trei joncțiuni cu liniile ferate române la pasurile Gimeș, Turnul-roșu și Vulcanu.

Inbilenți de 25 ani alți arhipăstoriei înalt-preasfinției Sale Metropolitanului VANCEA.

Exceleța Sa Metropolitanul dela Blășiul implinesce 25 de ani de când a fost consacrat de arhiepiscopul. Pentru serbarea acestei memorabile zile din viața capului bisericii românesci gr. cat. din Transilvania și Ungaria, capitulul Metropolitan din Blășiul a luat o nobilă inițiativă precum se va vedea din următoarea circulară, adresată către întregul clerul arhiepiscopesc:

Preaonorate în Christosă frate!

În 3 Decembrie n. 1890 se vor împlini 25 de ani, de când Exceleța Sa Preasfințitul nostru arhiepiscop și metropolit Dr. Ioan Vancea de Buteasa fu consacrat după vocea Dumneșcă de episcop în catedrala gr. cat. din Oradea-mare. Meritele ce și-le-a câștigat Exceleța Sa în timpul acesta, pentru biserica și națiunea noastră, sunt prea bine cunoscute clerului și poporului, decât ca să fie lipsă să le mai amintim. Și chiar pentru aceea capitulul metropolitan din Alba-Iulia și Făgăraș crede, că a împlinit o dorință sinceră și ferbinte a clerului și poporului arhiepiscopesc, când a luat inițiativa spre a serba și sanctifica în mod cuviincios ziua această memorabilă în istoria bisericii și națiunii noastre.

Însă după-ace deoparte nici împregiurările timpului peste tot nu concedi, er de altă parte și dorința Exceleței Sale este, ca serbarea această să se întempele fără sgomot și pompă lumescă, de aceea, după o consultare frățescă, am aflat în Domnul a stator următorul program pentru serbarea zilei acesteia iubitoare, care prin această ne și luăm libertate cu totă iubirea și încrederea frățescă a lui comunica și Frăției Tale cu rugarea, ca Frăția Ta să binevoesci a lui comunica și clerului tractual, care cu toții credem, îl veți și aproba, și la timpul său de iubire și venerațiune fiască și sinceră către înaltul jubilar, veți grijă și de împlinirea lui, de ce prin această ne și rugăm de întreg veneratul cler arhiepiscopesc, și în special:

1. În ziua de 3 Decembrie st. n. 1890, care este și serbătorea intrării în

biserică a Maicei Domnului, după celebrarea sfintei liturgii, în fiecare biserică din arhiepiscopie se va cânta doxologia cea mare, spre a aduce prin aceea mulțumită marelui Dumneșcu, care s'a îndurat a lungi viața Exceleței Sale spre binele bisericii și națiunii noastre. Lucrul acesta se va face cunoscut poporului parohial încă în Dumineca premergătoare zilei de 3 Decembrie.

2. Exceleța Sa, fiind convins despre iubirea frățescă a clerului și poporului încredințat de Dumneșcu înțeleptei sale păstoriri, dorește, ca clerul și poporul arhiepiscopesc în ziua această să nu se orstenescă cu gratulațiuni nici în persoană, nici în scris.

3. Voind a perpetua aducerea aminte de ziua această însemnată pentru noi toți, acest capitol a aflat în Domnul spre memoria perpetuă a ei prin contribuiri benevole a pune baza la un fond, care când va ajuta preabunul Dumneșcu, să se ridice în Blășiul ună internată de fete, în care în timpurile aceste grele, prin care trece sfânta biserică și scumpa noastră națiune, să se potă crește în frica lui Dumneșcu și în iubirea neamului său ficele clerului și poporului nostru.

Deci cu totă stima frățescă te rugăm prin această pe Frăția Ta, ca spre scopul acesta să deschidă o colectă la clerul și poporul tractual după modalitatea, care Frăția Ta, după prudența și tactul ce te caracterizează, o vei afla mai convenabilă, ca fiă-care fiu al arhiepiscopiei, considerând scopul filantropic și umanitar, pentru care se face colecta, să contribuască cu cât îi va fi cu putință, aducându-și aminte unul fiă-care, că în cazul acesta și o contribuie mică, ca și denarul văduvei, va fi primit și insuțit răsplătit din partea lui Dumneșcu. Suma colectată ne rugăm apoi, ca Frăția Ta să binevoesci a o trimite la adresa capitolului metropolitan în Blășiul, cel mult până în 31 Decembrie n. 1890.

După-ace se vor fi primită cele de contribuiri dela toate oficiile protopopesci arhiepiscopice, suma ce se va colecta din întreg arhiepiscopie se va străpune Exceleței Sale Preasfințitului metropolit, pe lângă exprimarea scopului, pentru care s'a adunat, care credem, că numai decât va face pașii de lipsă spre administrarea ei în sensul sfintelor canoane, despre ce apoi nu vom lipsi a încunoștința întregi clerul și poporul contribuitor.

După, care cerendă încă odată spriginul prețuit al Frăției-tale în lucrul acesta sfânt și bineplăcut lui Dumneșcu și sperând, că după datina cunoscută a Frăției Tale de a îmbrățișa cu căldură tot ce e bun, frumos și salutar, vei îmbrățișa cu aceeași căldură și cauza această piă, mulțămindu-ți în

inte pentru totă ostenela, am rămas cu totă stima și iubirea frățescă.

Din ședința capitolului metropolitan gr. cat. de Alba-Iulia și Făgăraș ținută în Blășiul la 29 Aug. n. 1890.

Capitolul metropolitan gr. cat. de Alba-Iulia și Făgăraș.

O altă dovadă,

cu privire la broșura d-lui Axentie Severu.

Primim dela un distins bărbat român următoarea scrisoare, care încă dă de gol „adeverurile” șovinistilor unguri, cari s'au aruncat cu atâta furie asupra valorosei broșuri a d-lui Axentie Severu:

Ca unul, carele am crescut în Zlagna și am fost martor ocular evenimentelor de acolo, în anii 1848—49, declar cu totă solemnitatea, că am vădit cu ochii cum d-lui Axentie Severu în urma retragerii armatei lui Kemezy Farkas, în Iunie 1849, viind seara călare din lagăr în oraș, după arătarea mea și a altor tineri a plecat prin întunecul prin Valea-Dosului și a adus înăpoi acasă pe bătrânul armean Lukacs Lucas numit Lukacs Bogatulu, împreună cu soția și fata lui, Rosa, scoțându-i din mână lăncerilor, cari diceau, că vor să-i ducă la Iancu, ca să-i pună la adăpost, și pe cari noi cei prezenți nu-i puturăm scăpa.

Lukacs Bogatulu, scăpat de către d-lui Axentie, a trăit încă mult timp după revoluțiune dimpreună cu soția sa și a murit de bătrânețe în Zlagna, de morțe naturală. Er fata lor, Rosa, s'a măritat după un galițian cu numele Voiczekovsky, funcționar la Bezirks-amt în Alba-Iulia.

Sus numitul Lukacs a mai avut pe lângă două fete încă patru feciori, cari toți au supraviețuit părinților lor. Aceștia au fost: Lukacs David, tatăl consilierului ministerial Lukacs Laszlo, al doilea Lukacs Ioani, magistrul poștal în Zlagna, după 1849 amendoi repausați, Lukacs Joska, care învețase farmacia, și Lukacs Misi, pe care tată-său nu-l slăbea din akasztofa, pe românesce strengari. Acești doi din urmă nu știu unde se află și decât mai trăiesc astăzi.

A doua fată a lui Lukacs bogatulu, cea mai mare, cu numele Aniko, fusese măritată după un funcționar montanic cu numele Adorjan, care singur din această familie a perit la Presaca în Octomvrie 1848.

În Zlagna trăiau înainte de 1848 mai multe familii armean cu numele Lukacs. Unul din aceștia, Lukacs Simon alias Simonka, a fost magistrul poștal în Zlagna. Acesta a perit la Presaca împreună cu un fiu al lui, care învețea la Clușiu, un băiat

blând și forte bun. Alăcestuia este d-l Lukacs Bela din Peșta, care se descarcă cu neadeveruri în contra d-lui Axentie, seu din rătă familie cu același nume, cu care d-lui Axentie n'a avut de a face nict în clină nict în mână?

D-lui Lukacs Bela, decât este om de onore, are datoria să lămurască lucrul, er nu să arunce, împreună cu Gyulai Farkas, o astfel de crimă asupra neprihănitului bătrân Axentie Severu. Craiova, în Octomvrie 1890.

Bătrânul Simeon.

„TELEGRAMELEGAZ. TRANS.”

(Serviciul biroului de coresp. din Pesta.)

Strigoni, 18 Octomvrie. În cercurile de-aici se crede, că cesțiunea matriculelor se va deslega astfel, că estrasele matriculare nu se vor transpune oficiilor bisericesci de o altă confesiune, ci autorităților politice.

Praga, 18 Octomvrie. Ședința comisiunii pentru pactul a decurs, după o durată de 4 ore, fără nici un rezultat, astăzi se continuă.

Roma, 18 Octomvrie. „Monitorul Oficial” de Lună va publica un decret, prin care camerele se disolvă și se va ordona alegeri nouă.

Roma, 18 Octomvrie. Papa adresează o enciclică către clerul episcopal și către credincioșii italieni, dicend: că toate actele guvernului italian sunt îndreptate spre nimicirea papismului. Pace nu va fi până când Roma nu va fi redată popismului.

Berlin, 18 Octomvrie. Zimmermann în pozițiune strimtorată omori cu un topor soția și cinci copii.

Roma, 18 Octomvrie. Catedrala din Siena, din neprecauțiune a ars, dimpreună cu ea și trei lucrători. De ieri Aetna erupe în continuu, aruncând din sgăul central cu vehemență lavă.

Proiect de lege

despre

instituțiunea pentru îngrijirea copiilor mici.

Cetitorilor noștri li sunt bine cunoscute scopul și tendința proiectului de lege pentru asilurile de copii, ce a fost prezentat dietei unguresci încă în 28 Aprilie a. c. Acest proiect de lege va fi desbătut în sesiunea această a dietei și probabil că, trecend mai curend prin sifa comisiunii dietale, care va ave să-l examineze, el va fi pus la ordinea zilei încă în cursul anului acestuia.

Pentru ca toți cetitorii noștri, nu numai dela orașe ci și dela sate, să cunoscă bine acest proiect de lege al d-lui Csaky, care are de scop a estinde maghiarisarea și asupra copiilor dela 3—6 ani, pregatind în modul acesta peirea instrucțiunii noastre populare, îl reproducem mai jos în traducere fidelă din cuvânt în cuvânt și îl publicăm tot într'un număr, pentru-ca fiacare să-l potă ave la un loc și să-l potă cumpeni cu atâta mai bine.

Cu câtă vom cunoscă mai bine chipul în care este alcătuită și țaria armeei, de care voiesce a se folosi un contrar spre a ne nimici — cu atâta mai sigură vom ști să ne apărăm în contra lui.

Etă der proiectul, prezentat camerei deputaților de ministrul instrucțiunii publice, privitor la regularea instituțiunii pentru îngrijirea copiilor mici:

aminte de un asemenea cas, atunci ve rog, spuneți-mi ce vă lipsese și ce jeliți mai mult din lucrurile pierdute atunci. Cum imi veți spune lucrul acesta, ați afla la momentul acesta, pentru care ați fost chemat aici.”

Giannotto răspunde Leonorei, după ce-i înțelese cuvintele: „Eu în viața mea n'am îndurat puține nenorociri, nobilă femeie, și din cauza lor am fost mult timp foarte deprimat. Așa de bogate în primejdii au fost unele nenorociri, încât nu credeam să scap cu viață. Der Atot-puternicul tot m'a ținut în viață, cine scie spre ce sfârșit. Sunt născut în Genua, care imi deveni acum străină, fiind-că am părăsit-o din junețe. Sunt mai mult ani de când voiam să mă reintorc aici după ce mi-am pierdut averea în mare. Mă întrebați, decât dintre obiectele prețioase, de care am fost lipsit de tempestate, mi-a fost vre-unul mai scump. Vă spun în adevăr, că da. Eu pierdui, ceva, pe lângă care ori și ce durere cât de mare, mi-s'ar fi părut ușor: am pierdut pe femeia mea, pe care o luasem tocmai

în anul acela din Neapole. Ea se prăpdi de-odată cu averea mea. O jertă a mării!”

Cum aminti Giannotto despre pierderea iubitei sale soții, lacrimile o podidira așa de tare pe Leonora, încât îi răpiră ori ce putere și ea cădu fără de simțire la picioarele soțului ei.

Invitarea străinei atrăsese deja atențiunea lui Giannotto, și acuma după înțemplantarea această minunată, încep să o privească mai de aproape. Unele trăsuri ale Leonorei i-se înfățișară erăși, și în cele din urmă o recunoscu. Fără a mai aștepta alte dovezi, o îmbrățișă, și dișe: „O, iubita mea soție! Cum ași fi putut eu să presupun, că tu singură dintre atâți călători să poți scăpa cu viață din marea furtunosă, care a înghițit pe cei mai îndrăzneți și mai îndemnatnici marinar. Cum ași fi putut crede, că un suflet așa de scump chiar scăpată cu viață, să potă suporta durerea unei nefericiri așa de mari?” Cuprins de bucurie, el nu putu să mai rostescă un singur cuvânt.

Și el încep să verse lacrimi fer-

binți, cuprinse pe Leonora strâns în brațe și statură îmbrățișată mai mult timp, fără de a vorbi unul cu altul. Și când Leonora își reculese din nou puterile sale și inima lui Giannotto se mai întări, se bineventară încă de multe ori și petrecură în dragoste și iubire multe zile, istorisându-și unul altuia pățaniile lor dureroase.

Giannotto răscumpără în scurtă timp casa părintescă și trăi încă cu credincioasa lui soție, care îi născu mai târziu un fiu și o fiică, încă mulți ani, până la morțe, tot în înțelegere și în ferice.

Din pățaniile lui Giannotto se potă vedea, ce schimbăcios este destinul și ferice omului, și ce ușor potă ajunge omul în viața lui dela un extrem la altul: cât de laudabilă însă este credința femeii către bărbatul ei, când din iubire către el și față de amintirea lui, abdice de viață în florea tinereții și a frumșetii sale. O astfel de femeie în țaria ei sufletescă se potă asemăna cu antea Penelope.

Capul I.**Problema instituțiilor pentru îngrijirea copiilor mici și instituțiile puse în serviciul acestui scop.**

§ 1. Problema instituțiilor, pentru îngrijirea copiilor mici, se cuprinde parte în a feri pe copiii de trei până la șase ani prin îngrijire de aproape de părinți, ce i-ar pute ajunge în absența părinților lor, parte în a promova dezvoltarea lor corporală, spirituală și morală, prin dedarea lor la buna ordine și la curățenia precum și prin dezvoltarea abilității lor într-un mod corespunzător etății (vârstei) lor.

§ 2. Spre atingerea acestui scop servesc: 1. Institutele pentru îngrijirea copiilor, conduse de institutore, eventual instituturi de copii — calificate resp. cualificate. — 2. Asile, sau pentru anul întreg, sau provisorie numai pentru timpul de vază. Aceste se conduc de îngrijitoare corespunzătoare și în privința morală și în cea intelectuală.

§ 3. Institute pentru îngrijirea de copii și asile de copii pot ridica și susține — cu observarea condițiilor statorite în §-ii 6—13 din acest proiect de lege: statul, comunele, confesiunile, persoanele juridice și privații. În privința obligămintelor comunelor dispunând §-ii 14—20 ai acestui proiect de lege. Comunele, confesiunile și persoanele juridice nu sunt obligate decât să arete inspectorului de școli regesc deschiderea institutului pentru îngrijirea de copii, respective a asilului de copii, era persoanele private sunt obligate a cere voia dela inspectorul de școli regesc pentru înființarea institutului resp. al asilului.

§ 4. Toți părinții, sau tutorii din localitățile, în cari există un institut sau asil de copii, sunt obligați a trimite copiii resp. tutelații lor în respectivul institut; se exceptează numai aceia, cari vor dovedi, că copilul, fiă acasă, fiă într-alt loc unde, are în continuu căutarea și supravegherea recerută. Acei părinți, sau tutori, cari nu producă această dovadă, nici după provocare din partea autorității competente și nici nu-și trimit copiii, sau tutelații lor în institutul de îngrijire, sau în asilul, pot fi pedepsiți de primăria comunei cu o pedepsă de 10 cruceri până la 50 de florini în favorul casei institutului de îngrijire, sau al asilului. Această pedepsă se urcă gradatim și se poate aplica de repetite ori.

§ 5. A primi în institut, ori în asilul, copii bolnavi, sau hăbucți, este oprit. De altminterea în privința sanitară au valoare și pentru aceste institute dispozițiunile din §-ii 27—35 ai art. de lege 14 din 1876 și cele din § 3 al art. de lege 22 din 1887.

Capul II.**Recerințele institutelor pentru îngrijirea copiilor și a asilelor.**

§ 6. Institutele pentru îngrijirea copiilor și asilele de copii trebuie să fiă zidite corespunzător recerințelor sanitare și celor de siguranță contra focului. Zidirea trebuie să aibă încăperi de ajuns; acestea trebuie să fiă spațioase, luminoase, ușor de aerisit; — într-o sală pot fi puși cel mai mult 80 de copii socotiti pentru fiă-care un spațiu de cel puțin 08 metri cubaș. Casa în liber trebuie să aibă un loc potrivit de joc, sădit, unde numai se pte, cu arbori. Localurile școlilor în timp de ferii se pot folosi spre scopul asilelor de vază.

§ 7. Sub îngrijirea unei institutore de copii, sau a unei îngrijitoare dintr-un asil nu se pot da mai mult de 80 de copii. Indată ce numărul copiilor a trecut peste 40, institutorei trebuie să i se pună la dispoziția o a doua îngrijitoare, drept ajutor.

§ 8. În institutele pentru îngrijirea copiilor mici și în cât se pte și în asilele de copii permanente (care se țin peste anul întreg) copiii trebuie să fiă instruiți în rugăciuni, în vorbirea la înțeles și cantu. Ei trebuie să fiă ocupați cu exerciții corporale și cu jocuri potrivite etății lor, din când în când cu deosebire respectu dela dezvoltarea minții lor. Asemenea trebuie să fiă datu copilul la ordine și la curățenia, la purtare cuviincioasă, precum și la lucru de mână, care-i ține atențiunea încordată și-i sporesce abilitatea, fără însă să-i obosescă puterile trupesci, sau spirituale. Fiindcă scopul asilelor de vază nu este altul, decât ocrotirea copiilor, de aceea cu drept cuvânt se pte pretinde ca în asilele de vază copilul să fiă bine ocrotit, datu la ordine, curățenia, purtare cuviincioasă și să fiă ocupat cu jocuri. În asilele de

vază pot fi primiți și copii mai mici de trei ani, der în totu casul intercați. În institutele pentru îngrijirea copiilor și în asilele de copii ocuparea acelor copii, a căror limbă maternă nu este cea maghiară, se face deodată cu introducerea lor în cunoșcerea limbii maghiare, ca limbă a statului. Instrucția prescriasă de art. de lege 38 din 1868, ca problemă a școlilor primare nu se pte face în institutele pentru îngrijirea copiilor.

§ 9. Și institutele pentru îngrijirea copiilor și asilele sunt a se țin deschise — cu respectarea relațiilor comunei — de desu de dimineața până seara. Autoritatea de inspecțiune locală, prevăduță în §-ii 21, 23 și 24, pte în timp de ernă să dea un timp mai lungu de ferii, care nu pte însă trece peste o lună.

Capul III.**Despre îngrijitorile de copii și despre păzitoare.**

§ 10. În institutele pentru îngrijirea copiilor numai astfel de institutore (instituturi) pot fi aplicate, cari au luat diplome într-un institut de cultură din patriă. Acele institutore de copii, cari au absolvat în străinătate un curs de instrucțiune corespunzător celui prescriș în §-lă 33, pentru noștrificarea diplomelor lor trebuie ulterior să depună esamenu de calificațiune într-un institut din patriă autorisat de ministrul cultelor și alți instrucțiune publice din limba maghiară, din elementele istoriei patriei, din constituția și din geografia.

§ 11. De îngrijitoare dirigente în asile permanente (cari țin anul întreg) de copii pot fi angajate numai acele persoane, cari au depus examenul practic înaintea inspectorului regesc de școli și au dat probă, că sunt capabile a funcționa într-un institut pentru formarea și cultivarea îngrijitorilor de copii, sau într-un institut bine organizat pentru îngrijirea de copii, și deosebi despre această esamenu producă atestatu. Despre calificațiunea îngrijitorilor dirigente în asilele permanente și în cele de vază ministrul de culte și instrucțiune publică va face instrucțiuni detaiate.

§ 12. În institutele pentru îngrijirea copiilor, susținute de stat, de comune, de confesiuni și de persoane juridice, institutorele se denumesc pe viță; ele pot fi amovate de comitetul administrativ comitatensu (în Budapesta de magistratu) resp. de autoritatea superiără bisericească numai pentru intralare culpabilă, pentru vre-o transgresiune în contra moralei, pentru călcarea în picior a datorințelor ei prescrie în legi și ordinațiuni, pentru vre-o crimă sau transgresiune, și și acesta numai pe baza unei disciplinări regulate. Astfel de sentințe totdeuna sunt a se subșterne ministrului de culte și instrucțiune publică și adecă în cauzele disciplinare a institutorilor denumite de stat, comune, sau persoane juridice spre a fi încuviințate, era în cauzele disciplinare ale institutorilor denumite de confesiuni numai pentru a fi luate la cunoștință. Deacă în contra institutorilor de copii, aplicate în institutele confesionale, pentru îngrijirea copiilor, s'a făcutu vre-o arătare și totuși nu s'a introdus cercetarea disciplinară, atunci respectiva autoritate superiără confesională, provocată fiind de ministrul cultelor și alți instrucțiunii publice, este obligată a introduce cercetarea disciplinară indată și despre rezultatul a face raportu ministrului.

§ 13. Salarul institutorei, sau alți îngrijitoare ilă ficsază întreținătorul institutului pentru îngrijirea de copii, sau alți asilului, după recerințele locale. Der acestu salar pentru o institutore denumită de stat, de comună, de confesiuni sau de o persoană juridică, nu pte fi mai micu de 300 fl. afară de cuartir, în orașe cu locuitori peste 10,000 trebuie să fiă cel puțin de 400 fl. Salarul unei îngrijitoare de copii, aplicată într-un asil permanent, nu pte fi mai micu de 120 fl. afară de cuartir, era cel al unei îngrijitoare de copii, aplicată în un asil de vază, nu pte fi mai micu de 10 fl. pe lună. Afară de cuartir, ori-ce alte naturalii, cari s'ar presta în locu de bani, pot fi socotite în suma salarului.

Capul IV.**Indatorirea de a ridica și întreține institute și asile pentru îngrijirea copiilor mici.**

§ 14. Fiă-care oraș, prevăduțu cu dreptu municipal, precum și fiă-care

orașu centru al unui comitat, fără considerare la mărimea dării sale directe către stat, asemenea fiă-care comună, care dimpreună cu locuitorii să plătesce mai multu de 15,000 fl. dare directă către stat, sunt datori din propriile lor mijloce a ridica unu, sau mai multe institute, pentru îngrijirea copiilor mici și a aplica institutore pentru copii în număr suficient. Datorința acesta se impune numai în casu, deacă în respectivul oraș, sau în respectiva comună sunt cel puțin 40 de copii, cari nu mai pot fi primiți în institutele deja existente pentru îngrijirea de copii mici și deacă aceștia acasă nu pot ave supraveghere și căutare permanentă. Unu asemenea institut pentru îngrijirea de copii mici numai cu permisiunea ministrului de culte și instrucțiune publică se pte preface în asil de copii.

§ 15. Acele comune, cari plătesc anualu dare directă către stat 10 până la 15,000 florini, deacă au cel puțin 40 de copii, lipsiți de permanentă îngrijire, sunt obligate a ridica asile de copii; comunele, cari plătesc mai puțin de 10,000 fl. dare anuală către stat și au cel puțin 15 copii lipsiți de căutare permanentă, sunt obligate a ridica asile de vază, sau provisorice.

§ 16. Comunele menționate în §-ii 14 și 15 sunt datore a ridica institute pentru îngrijirea copiilor mici, ori asile de copii și pentru copii, cari locuesc prin bărgane (puste), deacă relațiunile locale permită acesta.

§ 17. Comuna lipsită de avere și alte venit are dreptul a impune, pentru ridicarea și susținerea institutului și a asilului, pentru îngrijirea de copii, o dare care nu pte trece peste 3% din suma dării directe către stat. Acestu adaus de dare se socotese în percente după darea de pământ, după darea de casă, după darea de câștig, după darea societăților obligate la depunere de socoteli publice, după darea montană, în fine după darea de capital și rentă; în privința încasării se urmază în înțelesul articolului de lege 44 din 1883 despre administrația dărilor publice, însă interese după restanțe nu se iau nicu-odată. Obligați de a plăti acestu adaus de dare sunt numai acei locuitori și posesori ai comunei, ale căror contribuiri la susținerea unui institut, sau a unui asil pentru îngrijirea de copii mici în aceiași comună nu ajung la suma de 3% a dării lor directe, menționată în punctul precedent.

Aceia, cari susțin un institut, pentru îngrijirea de copii mici, ori un asil pe un baraganu (pustă) aparținătoru acelei comune, nu sunt obligați a plăti unu asemenea adaus de dare. Acelea comune, alți căroru adaus de dare trece peste 20% a dărilor directe, numai cu voia ministerului de interne și de finanțe pot impune prin aruncu unu adaus de dare, pentru scopurile unui institut pentru îngrijirea de copii mici ori a unui asil.

§ 18. Statul are și dreptul și datorința a ridica în totu locul, chiar și în baragane, institute pentru îngrijirea de copii mici, ori asile de copii, deacă relațiunile locale pretindă acesta și numai deacă o afă de lipsă; în acestu casu se pte să pretindă cele 3% ca adaus de dare după § 17, deacă în aceea comună nu s'ar fi făcutu deja aruncu în folosul institutului, ori asilului pentru îngrijirea de copii mici. Inș și la plățirea acestui adaus de dare pot fi obligați numai aceia, cari pentru întreținerea altui institut, sau asil pentru îngrijirea de copii mici nu plătesc deja cele 3%.

§ 19. În astfel de comune, unde după § 9 al art. de lege 15 din 1883 s'a impus deja spre scopuri culturale unu adaus de dare, care face 3% din darea directă către stat, și din care cel puțin 2/3 se folosese în folosul institutului pentru îngrijirea de copii mici, în aceste comune dicitu nu se mai pte impune aruncu de dare prevăduț de §-ii 14 și 18.

§ 20. În institutele și asilele pentru îngrijirea de copii mici, cari aparțin statului, ori comunelor, trebuie primitu ori ce copil fără considerare la confesiune sau limba sa maternă. În institutele pentru îngrijirea de băeți susținute de stat, sau de comune, se pte lua dela frecuentatori potrivit cu referințele locale o tacă moderată, însă părinții cari își dovedesc sărăcia, sunt dispensați de plata acestei tacă. În asilele statului și ale comunelor copii capătă îngrijirea gratuită. În casu când într-o comună nu s'ar ridica un institut pentru îngrijirea de copii, nici din partea statului, nici din partea comunei, atunci trebuie să se primescă în institutul sau asilul pentru îngrijirea de copii mici, rădicatu

de vre-o confesiune, sau de vre-o persoană juridică fiă-care copilul fără deosebire de confesiune și de limba lui maternă, der numai cu restricțiunea numărului în înțelesul §-lui 6.

Capul V.**Conducerea și supravegherea institutelor pentru îngrijirea copiilor mici și a asilelor de copii.**

§ 21. Institutele pentru îngrijirea de copii și a asilelor comunale stau sub conducerea și nemijlocita supraveghere a comunei politice, era cele confesionale sub conducerea comunei confesionale. Conducerea și supravegherea o indeplinesc, atătu comuna politică, cât și cea confesională printr-o comisiune de supraveghere constătuțore din cel puțin 5 membri. Pe acesti membri ii alege reprezentanța comunei politice resp. bisericești dintre locuitorii comunei, cari sou ceti și scrie, respective ii alege reprezentanța comunei confesionale. În lipsă de reprezentanță organizată alegerea se face pe baza unui statut, ce are a fi stabilit de autoritatea inferiără bisericească, din partea tuturor acelor, cari facu parte din comuna confesională și din partea acelor, cari deși nu facu parte din comuna confesională, der contribue permanent la întreținerea institutului pentru îngrijirea de copii, sau a asilului. Dreptul de alegere nu-lu pte exercicia acela, care în înțelesul §-lui 37 din art. de lege 22 din 1886 este eschis dela alegerile comunale. Comisiunea de supraveghere deja constituțuă, se întregese ea pe sine cu femeile mai de vază din comună, deacă acestea se interesează de cauza instituției, pentru îngrijirea de copii mici. Numărul acestor din urmă nu este permis a fi mai mare decât cel al membrilor aleși. Membrii comisiunii de supraveghere a institutului de copii mici se alegu pe trei ani de zile, se pot însă tot-deuna realege.

§ 22. Din oficiu aparțin aceste comisiuni de supraveghere ca membri: fisicul orașenescu, medicul comună, sau cercual, carele este obligat, în relațiuni sanitare normale, a visita institutul pentru îngrijirea de copii, sau asilul, cel puțin în două săptămâni odată, era în casuri excepționale de câte ori cere trebuința; el are să viziteze copiii și să facă la comisiunea de supraveghere propunerii în privința dispozițiunilor, ce-s de luat în cele sanitare. Deacă comisiunea de supraveghere nu ia dispozițiuni imediat după propunerile medicului densul este obligat a face raportu inspectorului regesc școlar.

§ 23. La institutele și asilele pentru îngrijirea de copii ale statului, comisiunile de supraveghere le denumesc ministrul cultelor și alți instrucțiunii publice (și pe membrii masculini și pe cei feminini); tot acela denumesc și pe institutorele și îngrijitorile de copii mici. Ordinea lucrărilor comisiunilor de supraveghere în institutele aparținătoare statului o ficsază ministrul de culte și instrucțiune. Persoanele juridice iau dispozițiuni pentru conducerea institutelor și a asilelor de copii, ridicate și susținute de ele în statutele lor; în lipsa unui asemenea statut, sunt obligate a face unu statut special pentru conducere și a-lu subșterne ministrului de culte spre încuviințare. Institutele de copii mici, denumite de aceste persoane juridice, le aprobă în postul lor comitetul administrativ alți respectivului comitat.

§ 24. Alegerea comisiunii de supraveghere numai atunci este necesară, deacă respectiva comună politică, sau confesională, ca posesoră de institute sau asile pentru îngrijirea de copii mici, nu întreține și vre-unu institut, pentru instrucțiunea populară, fiindcă în casu contrar agendele comisiunii de supraveghere la institutele statului le prevădu așa numitele scaune școlare, er la institutele confesionale, organele cari înlocuesc aceste scaune școlare. Der și în acestu casu fisicul, medicul comună sau cercual sunt membri ai scaunelor școlare, cari se întregesc după § 21 cu membrii de genul femeesc. — Asemenea prevede curatorul existentu deja și lângă școlile populare de stat — cu întreținerea sa prin membrii de genul femeesc — și agendele comisiunilor de supraveghere în institutele de stat, pentru îngrijirea de copii mici. Și în aceste curatore fisicul, doctorul comună, sau cercual sunt membrii din oficiu. Pe baza acestui § cercul de activitate al acelor membri, cari intră în scaunele școlare, sau în curatore, se mărginesc numai la afacerile privitoare la institutele pentru îngrijirea copiilor mici, sau ale asilelor.

§ 25. Agendele comisiunii de su-

Capit. VI.

Preparandiile pentru institutorii de copii.

§ 30. Și institutorii și institutoarele de copii și fac studiile teoretice și practice în preparandiile pentru institutorii de copii. Elevii și elevele își vor primi instrucțiunea în cursuri și locale separate.

§ 31. Preparandiile pentru institutorii de copii mici pot fi înființate: statul, comunele, confesiunile, persoanele juridice și private cu observarea celor ce se prescriu în §-ii 30—39. Planul de învățământ în preparandiile pentru institutorii de copii mici susținute de stat, comune, persoane juridice și private îl face ministrul de culte și instrucțiune publică. Confesiunile hotărăscu ele însăși planul de învățământ pentru institutele ridicate de ele, sunt însă obligate a considera planul de învățământ, publicat de ministrul cultelor și alți instruși publici, ca minimul, ce este instruit în fi-care specialitate. Comunele și confesiunile, când înființază vre-o preparandii pentru institutorii de copii mici, sunt obligate a prezenta planul de învățământ, documentele puterilor angajate și un document specificat despre aranjamentul institutului.

Persoanele juridice și private pot fi înființate asemenea preparandii numai cu concesiune din partea ministrului de culte și instrucțiune publică.

§ 32. Condițiunile de primire în aceste preparandii sunt următoarele: 1. în constituția corporală sănătoasă și puternică, precum și auzul musical. 2. Fetele trebuie să fiă implinite alți 16, era feciorii alți 18 ani. Elevii de peste 40 de ani nu se primescu. 3. Atestat școlară, că a absolvat bine 4 clase a unei școle medii, sau cetățenesc, sau a unei școle de fete superioare. sau a 2-a clasă a unei școle populare superioare; eventual să facă examen de primire din obiectele de instrucțiune corespunzătoare.

§ 33. Cursul de instrucțiune la aceste institute este de 2 ani. Obiectele de instrucțiune obligate sunt: 1. Religioasă și morală. 2. Limba maghiară și literatură. 3. Pedagogia creșterii, cu deosebire a privire la institutele pentru îngrijirea copiilor mici. 4. Învățarea igieniei cu privire la institutele pentru îngrijirea de copii. 5. Istoria patriei, constituția țării și geografia. 6. Științele naturale. 7. Geometria și desenul. 8. Cantul și violina. 9. Pentru eleve lucru de mână femeescă, pentru elevii 10. ramuri din industria pentru bărbați. 11. Esercitiu permanent în umblarea cu copii mici. 12. Gimnastica. 13. Eventual o a doua limbă din patriă. Tote aceste obiecte se vor instrui în măsura indicată în însuși scopul institutelor pentru îngrijirea copiilor mici. Elevii (elevele), cari materialul prescriș pentru anul prim și l-au însușit, fiă prin absolvarea unei școle corespunzătoare, fiă prin aceea, că au făcut examenul de primire, pot delă început să intre în cursul anului alți doilea.

§ 34. Personalul sistemizat al unei preparandii pentru institutorii de copii mici constă cel puțin dintr-un învățător dirigent, un ordinar și un învățător (invetătoare) auxiliar; acestia, decă au servit 3 ani fără nici o scădere, vor fi denumiți definitiv. Personalul învățătorescu sistemizat în preparandiile susținute de stat, comune, confesiuni și persoane juridice precum și institutorii și institutoarele din institutele pentru îngrijirea copiilor mici adnescate la preparandii, se denumesc (aleg) pe viață și pentru amovarea lor decid dispozițiunile §-lor 12 și 28.

§ 35. De invetători, respective invetătoare la preparandiile pentru institutorii (institutoare) de copii mici pot fi aplicate numai astfel de persoane: 1. iu cari au diplomă, cel puțin de a pută fi invetător (invetătoare) la o școlă cetățenescă, 2. cari au făcut pracsă cel puțin un an în cursul de pracsă aranjată anume spre acest scop, într-una din preparandiile menite pentru formarea de institutorii (institutoare de copii mici). Persoane, cari s'au distins în activitate literară s'au practică, ministrul instrucțiunii publice le potă dispensa de această calificățiune.

§ 36. Preparandiile pentru institutorii (institutoare) de copii trebuie să fiă înființate cu localități sănătoase și aranjament corespunzător recerintelor pedagogice. Pentru formarea practică a elevilor (elevelor), trebuie să fiă aranjată pe lângă fi-care preparandii de institutoare de copii mici un institut de model pentru îngrijirea de copii, carele să fiă condus de o institutoare diplomată. În institu-

tele de model, anescate preparandiilor cu limbă de propunere nemaghiară, cel puțin o jumătate din fi-care și trebuie să fiă de model limba maghiară limba de conversațiune.

§ 37. Elevele preparandiilor pentru formarea de institutoare de copii mici, pot fi eschise din institut pe calea disciplinară, însă eschiderea lor trebuie subternat ministrului de culte și instrucțiune publică spre confirmare. Cele de lipsă pentru publicarea și stricta esecutare a concludului confirmat, le dispune ministrul menționat. Dealtmintrelea, normativul de procedură disciplinară pentru preparandiile statului și ale comunelor îl face ministrul cultelor și alți instruși publici, eră pentru preparandiile confesionale îl face respectiva autoritate superioară confesională. Persoanele juridice și privații sunt obligați, a compune un statut separat pentru procedura disciplinară și alți subșterne ministrului de culte și instrucțiune publică spre aprobare.

§ 38. La preparandiile pentru institutoare de copii mici se vor ține la finea anului esamene publice, eră la finea cursului de doi ani esamene de calificățiune în prezența și participarea inspectorului regesc de școle, sau a substitutului său, carele va fi anume exmis spre acest scop din partea ministrului de culte și instrucțiune publică.

Inspectorul regesc de școle sau substitutul său subscru diplomele de calificățiune. Diploma lipsită de această subscriere n'are valoare. Inspectorul regesc și substitutul său pot nega această subscriere atunci, când candidatul nu dispune în graiu și în scris de limba maghiară.

§ 39. În casuri bine motivate pot fi admiși la esamen de calificățiune astfel de indiviți, cari deși n'au făcut regulat cursul prescriș în § 33, der au funcționat în pracsă cel puțin o jumătate de an în vre-un institut pentru îngrijirea copiilor mici. Și această însă, se face numai după-ce vor fi depus examenul din fi-care obiect de instrucțiune a fi-cării an. Concesiunea spre depunerea menționatele esamene de clasă și a esamenelor de calificățiune cu respectarea condițiilor din § 32, o dă autoritatea superioară a respectivei preparandii pentru formarea de îngrijitoare pentru copii mici. Totă acea autoritate dă concesiune a depune examenul de calificățiune pentru institutele de îngrijirea copiilor mici și acelor invetătoare diplomate, delă care se potă pretinde esamenele de clasă și cari nu sunt la alteceva obligate, decă a documenta o pracsă de jumătate de an într-un institut pentru îngrijirea copiilor mici. Esecțional ministrul de culte și instrucțiune publică potă da concesiune la depunerea numai a examenului de calificățiune.

§ 40. Asupra tuturor preparandielor pentru institutoare de copii mici controla o eseciază ministrul de culte și instrucțiune publică prin inspectorii regesci de școle. Inspectorul regesc de școle, decă observă scăderi, provocă pe întretinătorul institutului a delătura scăderile, decă însă scăderile observate sunt așa de mari, încă potă periclită activitatea cu succes a institutului, atunci face raport despre starea lucrului la ministrul de culte și instrucțiune publică și subscrierea diplomelor de calificățiune o potă ține în suspensio. De cumva întretinătorul institutului, în contra admonițiilor, în decurs de doi ani de zile n'a delăturat acele scăderi, ministrul potă ordona închiderea institutului. În casu însă, când guvernul în vre-una din preparandiile pentru institutoare de copii mici a aflat urme de immoralitate sau urme de dușmăni în contra statului, atunci ordonă investigațiune prin inspectorul regesc de școle, și decă întretinătorul institutului nu delătură imediat rēlul constatată prin investigațiune, ministrul de culte și instrucțiune dispune fără amănare închiderea institutului.

Capit. VII.

Dispozițiuni transitorice.

§ 41. Institutoare de copii nediplomate, cari au funcționat în continuu cel puțin trei ani de zile în institute pentru îngrijirea de copii mici, înainte de intrarea în pracsă a acestei legi, potă fi lăstate în funcționarea lor și fără a mai depune examenul de calificățiune și să potă folosi de beneficiile garantate prin această lege, decă vor documenta înaintea inspectorului regesc de școle activitatea lor cu succes și cunoștința limbei maghiare. Întru cătă ele n'ar poseda destulă dexteritate în limba ma-

ghiară, vor fi obligate a și-o însuși în termin de trei ani de zile, începând delă intrarea în pracsă a acestei legi, și a dovedi această în mod practicu înaintea inspectorului de școle regesc. În casu contrar se vor amova din posturile lor. Acele îngrijitoare de copii, cari sunt diplomate der nu știu limba maghiară, sunt obligate a o învăța în termin de trei ani de zile și a documenta cunoștința perfectă a aceleia, înaintea inspectorului regesc de școle. Institutoarele de copii mici, cari au funcționat înainte de această lege mai puțin de trei ani și n'au diplomă, sunt obligate a depune examenul de calificățiune în decurs de trei ani de zile delă intrarea în pracsă a acestei legi; decă n'ar face această, atunci după terminul fcsat, se vor denumi în locul lor institutoare de copii diplomate.

§ 42. Întretinătorii institutelor deja existente pentru formarea institutoarelor de copii mici, sunt obligați în termin de trei ani după intrarea în pracsă a acestei legi. a și organiza institutele conform §-lor 30—39; însă și până la organizarea definitivă sunt obligați a folosi planul de învățământ dat de ministrul instrucțiunii publice pentru aceste institute, deorece acesta cuprinde minimul ce se recere pentru fi-care obiect de instrucțiune. După intrarea în pracsă a acestei legi, esamenele de calificățiune nu se potă face decă înaintea inspectorului reg. de școle sau a substitutului său.

Capit. VIII.

Subvențiune din partea statului.

§ 43. Ministrul de culte și instrucțiune publică potă subvenționa institutele pentru îngrijirea de copii mici, asilele de copii, precum și preparandiile pentru formarea institutoarelor de copii — fără considerarea caracterului lor — decă aceste institute corăspund legii și au trebuință de ajutor. Acest ajutor îl dă ministrul din suma prelimitată și pusă în buget spre acest scop, el — ministrul — potă totdeodată să asigure pentru totdeuna această subvențiune pe sēma respectivului institut. Pentru acest ajutor însă el potă să pună condițiune, ca în proporțiune cu subvențiunea ce o dă să aibă dreptul a denumi el însuși o parte corăspunzătoare din personalul institutului. Decă statul contribuie cu mai mult de jumătate de spesele ce se recere la întretinerea institutului, atunci ministrul de culte și instrucțiune publică ia în cercul său de dispozițiune și în îngrijirea sa întreg institutul; averea institutului rămâne și de aci încolo totă a institutului, venetele din aceea se folosesc și mai departe spre scopurile institutului și acea parte din personalul institutului, care se plătesce din venetele averii institutului, sēn dintr'alte venete asigurate de respectiva autoritate a institutului, se aleg și mai departe tot de întretinătorul institutului.

§ 44. Personalul angajat în acele institute confesionale pentru îngrijirea de copii mici, sau în acele asile confesionale, precum și personalul angajat la preparandiile confesionale, decă acestea primescu ajutor de stat permanent, nu potă fi amovați decă numai pe baza unei sentințe disciplinare confirmată de ministrul de culte și instrucțiune publică; eră procederea disciplinară trebuie totdeuna ordonată și pusă în curgere în contra respectivilor, când o potă sesce ministrul. Când ministrul așă de bine a dificulț activitatea institutelor de copii mici și a preparandiilor din punct de vedere al legii, eră autoritatea confesională întrelasă a lua măsuri de îndreptare în termin de un jumătate de an, atunci subvențiunea se potă retrage sau pe timp anumit sau pentru totdeuna.

§ 45. În tote casurile, unde această lege face mențiune de institutoare de copii mici, sunt a se înțelege și institutoare pentru grădinile de copii, creștore de copii; totă așa se înțelege sub numirea de *institute pentru îngrijirea de copii mici și grădini* pentru copii mici, și sub cuvēntul *institute* pentru formarea îngrijitorilor de copii mici se înțeleg și institutele pentru formarea institutoarelor în grădini de copii și institutorilor și îngrijitorilor de copii mici.

§ 46. Această lege intră în vigore la 1 Ianuarie 1891 și esecutarea ei se conrede ministrului de culte și instrucțiune publică.

„Medicina Babelorū.”

Adunare de descânțete, rețete de doftorii și vrăjitorii băbesci, de Dimitrie Lupascu. Cu un raport de prof. I. Bianu. (Extras din Analele Academiei române. Seria II. Tom. XII.)

Sub acest titlu a publicat Academia română în zilele aceste o interesantă adunare de descânțete, doftorii și vrăjitorii băbesci, care cuprinde 128 pag. 4° și se vinde cu prețul de 1 leu 50 bani.

Colecțiunea este făcută în Moldova de Dimitrie Lupascu și în urma esaminării și a raportului favorabil făcut din partea d-lui prof. I. Bianu, colecțiunea acésta s'a și publicat în Analele Academiei.

Este timpul suprem, ca să îndemnăm pe toți oamenii noștri cunoscători de carte, și cari trăiesc în mijlocul poporului, să nu se arate de loc indiferenți față cu aceste frumoase producțiuni ale spiritului poporului românesc.

Ele conțin în sine un material foarte important pentru istoria vechiă a poporului român, ér de altă parte este fapt necontestabil, că nici unul din popoarele europene de astăzi nu are o mulțime așa mare și frumoasă de cântece, de povești, fabule, proverbi, jocuri, usuri la diferite festivități și aniversări, după cum le are poporul român.

Insă, parte pentru indiferența noastră, parte din cauza timpurilor grele, prin cari au trecut și trecem și astăzi, am ajuns acolo, că o mare mulțime de cântece și legende populare, adevărat românesce sunt publicate de Unguri ca unguresci, sunt răspândite în totă lumea de către Slavi ca slave și chiar compatrioții noștri Sași au publicat mai multe povești și cântece ca producțiuni ale spiritului poporal săsesc.

Din această cauză străinii, duși în eróre, ne cred pe noi adeseori numai nise simpli împrumutatori dela alte popoare, pe când poporul nostru în operele inteligenței, séu cu alte cuvinte ale fantasiei populare este mult mai roditor decât toate celelalte popoare din Europa de astăzi.

Și sé nu uităm un lucru, că aceste creațiuni ale spiritului poporului român, s'au păstrat în formă multă mai fidelă și mai arhaică în centrul Carpaților Transilvaniei.

Să le adunăm așa-der cu o di mai înainte, căci ele se oglindesc mai multe secole din viața poporului român. Cu acésta ocaziune nu putem decât să facem atenți pe culegătorii obiceiurilor și credințelor noastre populare, ca să fiă cu cea mai mare precauțiune în adunarea acestui material, să nu mestece obiceiurile și credințele străine cu obiceiurile și credințele românesce, și cu deosebire să arete la fiă-care cântec, obicei, credință și legendă, localitatea și persóna, dela care s'au cules.

Acum lăsăm să urmeze Prefața și o parte din descânțetele și rețetele adunate de domnul Lupascu:

„Ca omă născută, crescută la țără, mi-am adus aminte de când eram copil mic, că maică-mea, îndată ce mă audea că mă dore ceva, mă lua de mă ducea pe la diferite babe de-mi des-

cânta și-mi făcea diferite doftorii pentru a mă însănătoși.

„Cât am fost mic nu pu-neam nici un interes, ca să înțeleg ce sunt descânțetele și doftoriile băbesci.

„Îndată ce-am pășit pe arena lumii, devenit omă matur de a pute cunósce binele și reul, maică-mea a început a-mi istorisi necazurile ce a suferit cu mine când eram copil, declarându-mi, că viața mea imi este dată astăzi dela cutare bahă séu moșnegu, cari m'au descântat și mi-au făcut doftorii, de imi da când eram bolnav, de mă îndreptam ca să nu mor.

„Înainte mamei nu puteam face vre-un casu contra unor asemenea superstiții, mărginiindu-mă numai, pe o parte de a-mi mulțami pentru marea bunătate ce a avut pentru mine de a mă îngriji, ér pe de altă parte, de curiositate, am procedat astfel, că într'unu șiru de mai mulți ani m'am ocupat cu adunarea și arangiarea în natură, cum mi-s'au spus, a rețetelor, descânțecelor, doftoriilor și vrăjitoriilor băbesci, cum se escută în partea de sus a Țerei românesce. Succesul meu a fost de am format o culegere, care, după mine, o cred prețioasă, de felurite descânțete și rețete de asemenea doftorii și vrăjitorii (băbesci), improvizate de poporul rural dela țără.

„Aceste descânțete și doftorii ce se aplică și astăzi, deși eu nu punu nici un interes în ele, dér în interesul literaturii române și ca să nu rămăie uitate, înmormântându-se odată cu trecerea timpului, pentru că obiceiul descântătorilor și vrăjitorilor este a nu spune și în vâta pe alții, din punctul de vedere, că nu ar ave lécu pe urmă.

„De aceea dér, n'am cruțat nimica, cheltuind și plătind bine pe descântători și vrăjitori, de am putut smulge din gura lor, ca să-mi spună sciințele lor, de am putut face asemenea colecțiuna — formată în acésta broșură intitulată: *Medicina babelorú séu spitalulú descânțecelor, rețetelor de doftorii și vrăjitorii băbesci*, cari după critica mea, le cred că isvorăscu de mulți secol în urmă, încă de pe când lumea era în stare primitivă și medicina nu era așa dezvoltată ca în prezent séu că póte nu era de felu cunoscută.

„În urmare, vedéndu că nise asemenea superstiții séu obiceiuri antice, ce stau ascunse în sinul poporului, precum am disu mai sus, sé nu se stingă cu desevărsire, am stăruit și am compilat, pe câtu mi-a fost cu putință, acésta colecțiă.”

Dintre feluritele descânțete și rețete, reproducem de astă-dată următoarele:

Descânțete cu rețetele lor de aplicațiă.

Descânțec de deochi.

Păserică mică,
În ceru ai sburat,
Josu ai căzut
Trei picături ai picat,
Pétra s'o despicat.
Sé se despice ochii celui care o de-

[ochiatu:

De-a fi de femeia ténără,
Sé-i crape pruncul într'énsa
De sete și de fóme;
De-a fi de fată mare
Sé-i crape țitele,
Sé-i dea laptele;
De-a fi de omă betránu,

Sé-i crape țescelele

Sé-i deé sângele.

— Nou-deci și nou de pocnitu,
Nou-deci și nou de întelnitu,
Nou-deci și nou de săgetatu,
Nou-deci și nou de deochitu,
Sé vé duceți dela (cutare),
Sé rămăie curat luminat
Ca stéua din ceru,
Ca roua din Câmpu
Precum Dumneđu l'a lăsatu.

Rețeta de aplicațiă:

Se descântă în apă cu créngă de mătură și cu cuțitu, punéndu 9 carbuni aprinși, numărându-i înderétu; cu apa sé se spele pe trup bolnavul de 3 ori și sé bea din ea totu de 3 ori, după care sé se tórne în urechia unui căne séu pe unu parú dela gardu.

Descânțec pentru a se mărita o fată,

Focu, focușorule,
Tu te-i înveli,
Eu te-oi desveli;
Te-i face șérpe, bálauru
Cu soldii de aurú;
Te-i duce la ursitorul meu
Care e de Dumneđu datu
De ómeni buni îndemnatu,
Ca sé-lu visezú la masă ședéndu,
Vinú bunú béndu,
Páne albă mánčándu,
În brațele lui eu ședéndu;
Pe pernă culcatu,
Sé-lu aduci prin păduri fără sine (?)
Și pe drumu fără rușine
Ca sé mé iee pe mine.

Rețeta.

Se descântă de trei ori cu cuțitul în vatra focului, adunându-și jerateculu la unu locu.

Doftorii și vrăjitorii fără descânțete.

O fată pentru a cunósce din ce parte are sé-í fiă mirele.

În ziua de Sfântu Vasilie séu Sfântu Andrei, nóptea înainte de cântarea coșilor, sé iee noué linguri din casă, sé iésă afară, sé se puie pe pórtă ogrădii, sé asculte în satu când nu a bate nici unu căne, și sé bată în linguri, după care începú câni a bate, și din partea, care începe celú d'ântéiu căne a látra, dintr'aceea parte are sé fiă bárbatul ei.

Pentru durere de peptu.

Sé se sape rădăcină de lumánárică, sé i-se taie vlástarulú, spalându-se bine de páméntu, și táiată mărunt sé se puie într'o ólá nouă; ólá sé fiă pe jumătate de rădăcină și plină de vinu, astupată bine, sé se puie la focu sé fierbă până va scádé pe jumătate și răcindu-se sé se strecóre punéndu-se într'unu șipú restul de vinu; sé se bea în totă dimineța dela 50—100 grame; și astfel va înceta durerea de peptu și va curăți totă fleoma.

Séu:

Sé piseze zaharú, sé puie într'unu paharú ca de doué degete, și apoi sé pue unú gálbenuš de ou prósptu peste zaharú și sé-lu bați cu o linguriță până va ridica béșic; apoi sé torni ceaiu rusesc séu cafea și éráși sé mai amestecé și sé-lu bea; care va aduce mare folosú.

Rețetele lécurilor și vrăjitoriilor băbesci pentru vite și paséri.

Pentru a avé vite frumoșe și tari.

Cine va voi sé aibă vite bune, sé caute vaci de rasa románescă, cari deși suntú mic, dér suntú tari; și pentru a fi tari și mari sé se caute tauri de rasă ungrescă, cari suntú mari, sé se dée între vaci; și prásindu-se vorú eși vite mari și puternice de muncá la gospodării și prețioșe la negustoria.

Cum sé dea vaca lapte multu.

Pentru ca sé dée vaca lapte bunú și multu, sé taia urzicá măruntelú, sé se amestecé cu tériță, și sé se dée vaci ca sé mánance.

Cum sé păstrezi lapte dulce câtú îi vré.

Pentru ca sé se păstreze lapte dulce fără a se înácri, cum se va mulge, caldu findu, sé arunce într'énsulú o frunză de busiocu, și va sta dulce multă vreme.

Din traista cu minciunile.

Tergulú din Beinși.

„Să n'o pătesci ca câni la Beinși!...“ așa imi díse mai deunăzile unu domnu din părțile apusene ale Ardélului.

„Ce sé 'nsemneze aceste vorbe?“ îl întrebaiu eu, dóre-ce nici odată nu mai aușisemú nimicú despre istoria acésta.

„Apoi étă cum a fostú istoria“, începú dénsulú. În Beinși, după cum îi mai dícu unii, se face tergu în tóte Joile. De jurú-împrejurulú pieții suntú o mulțime de măcelari séu henteși, cum le díce după ungrie prin acele părți, și aștia taia o mulțime de carne, pe care o véndú la aceia, cari au lipsă de ea. Ciolanele ce le rămánú, le asvérú pe aci 'ncolo, ne mai avéndú lipsă de ele. Câni din satele de prin împrejurime au cam simțitú lucrulú acesta și Joia hai! sé pornescú cu grámada spre Beinși ș'apoi terice de ei!... Totú mușcându-se și hărăindu-se, se întorcú înderétu de satii ce suntú.

Dér nu-le în tóte zilele Pasci.

Odată s'a întâplatú, că tocmai Joia sé cađă o sərbátore mare și tergulú s'a amánatú pe a doua di. Câni n'aveau în scire lucrulú acesta și Joi dimineța tunde-o cu toți la tergu ca de obicei. Dér acuma ia carne și ciolane, decă ai de unde!... Cu urechile blegoșate și cu óda 'ntre picidore se întorcú bieții câni acasă, nesciindú cum sé-și tálmacéscă sárăcia cea mare ce-a năpăditú dintr'odată în tergulú Beinșului!

De-atunci a rămású vorba: Sé nu pătesci ca câni la Beinși, care nu însemnează alt-ceva decâtú: Veđi sé nu te întorci, cu buzele umflate, séu ca dela o móră frántă! Sandu.

Minte țigánescă.

„Și ai prohoditú purcelulú vecinulú ce i-a peritú, țigane?“

— „Prohoditú, Románicu.“

„Și cum se póte, când acela a fostú turbatú, țigane?“

— „Nici o pagubă, Románicu, numai de i-ar turba și o hai cantă de vinu!“ Kuvary.

MULTE ȘI DE TÓTE.

Compătímire practică.

În New-York muri de curéndu tátlú unei familii bine crescute. Într'o societate venindú vorba despre nenorocirea familiei, toți compătímeau véduva și pe orfanú, cari au rămású în miseria cea mai mare și toți promiteau, că vorú ajuta bucurosú. Unu englesú, care stetea deoparte, și care nu cunóscea de locú familia, párea, că n'a luatú în sémă totă conversațiă, scoțéndú însé portofelulú, luá din elú o bancnotă, o puse pe o farfuriă, care o dete vecinulú, dícându-i: fi bunú, pórtă-o împrejurú, eu compătímescú familia séracă cu o sutú dolarú, cu câtú o compătímifú d-voastră?

*

Parisulú și Londra.

Unu călătorú, care a petrecutú mai multú timpú în capitala Francoiei și a Angliei, trage urmátoreá paralelá între Parisú și Londra: Parisulú e dreptú, Londra e strimbă. Parisulú e parfumatú, Londra e afumată. Birjarulú din Parisú șede în partea de nainte a birjei, celú din Londra în partea din d'erétu. Birjarulú din Parisú mánă în drépta, celú din Londra în stánge. Parisulú e compactú, Londra e resfirată. În Parisú geamurile fereștilorú se deschidú în afară, în Londra înlăuntru. Parisulú e colectivistú și loquescú în adevérate casarme; Londra e individualistă și totú insulú își are casa sa. În Parisú toți au máiestru de curte, în Londra cheia de pórtă. Parisulú lucréză, Londra neguțătoresce. Parisulú umblă, Londra fuge. Parisulú e vioiu, Londra posomorită. Soldatulú din Parisú are mantauá albastră și pantalonú roșii, celú din Londra pantalonú

albastru și mantauă roșie. Parisul mă-năncă, Londra înghite.

Sinucidere romantică.

Din Petersburg se împertășese următoarea întâmplare romantică. Tinerul profesor de medicină Cucharsky, nu de mult a ținut în laboratorul universității prelegere despre puterea veninurilor. Făcându câteva experimente în fața elevilor, cu materii veninoase, turnă într-un pahar câteva picuri de venin și duse: „peste două minute veți vedea la mine însu-mi efectul veninului.”

Arestarea unui neguțator de fete.

Se scrie din Viena, că la 13 Octomvre n. la sosirea trenului de cătră B.-Pesta, s'a arestat la gară un neguțator de fete din Komorn, cu numele Horváth, dimpreună cu două fete elegante îmbrăcate și frumoase, Iuliana Herzog și Zivana Bekovic. Neguțatorul le ducea la Hamburg, unde le vându-se cu câte 220 fl. una. Fetele mărturisiră, că Horváth portă negoțu întinsu cu Görz, Fiume, Hamburg, Londra și New-York, că ele au fost amenințate cu bătaia, dacă nu vor merge cu el.

Tradițiunea lui Don Juan.

Don Juan n'a fost numai poveste. Numele lui a fost Don Juan de Marana și casa din Sevilla, în care a locuit, există și astăzi. Ea zace îndereptul „bisericăi tuturor sfinților” și este proprietatea familiei Montijo, din care se trage împărăteasa Eugenia. Istoria adevărată a sfârșitului tragic se deosebește eu totul de versiunea de pe scenă. Acela spune, că Don Juan mergea odată seara târziu, prin cetate; pe drumu întâlni un conductu de mortu, petrecutu de călugări, cari cântau, și de purtătorii de faclă. Elu opri pe unu preotu și-lu întrebă pe cine îngropă? „Pe Don Juan”, fu răspunsul. Don Juan, miratu, urmă conductulu și intră în biserică. După ceremonia de înmormântare, elu ridică coperișul cosciugului și în celu mortu se recunoscu pe sine însuși. A doua zi îl găsiră mai nebuună rățacindu prin biserică deșertă. Elu cădu într'o bolă grea, der se însănătoșă și continuă o viață mai bună. Murindu, totă averea și-o testă pentru „Hospicio dela Caridad” întemeiatu de elu în Sevilla.

POȘTA REDACȚIUNEI.

D-lui I. Crețariu în Vinogradu. Pentru vindecarea bôleloru la vite, vă recomandăm opulu așa numitu „Veterinariulu de casă”, scrisu de d-lu Basiliu Cornea, magistru de chirurgia, obstreticiă și veterinaru. În acestu opu veți afla îndrumările de lipsă pentru vindecarea bôleloru ivite la cai, vite cornute, oi, capre și rimători. Prețulu unui esemplaru 2 fl. Adresați-vă la tipografia diecesană în Gherla.

Sciri comerciale.

B.-Pesta, 11 Octomvre. Negoțulu de produse au fostu viu și în săptămâna trecută. Esportulu a fostu, ce e dreptu, slabu, der consumulu internu a fostu mai considerabilu. În manufacturii, spre finea săptămânei, articulu de toamnă și erna au fostu binisoru căutați. Număraru totă săptămâna puținu. Efectele prima totuși s'au pututu plasa cu procentele băncii.

Temperatura schimbăcioasă; pe unele locuri înghețu și zăpadă. Culesulu porumbului s'a terminatu, viile cea mai mare parte.

Cereale. Pe piețele esterne tendența, în genere, fermă. În New-York au începutu speculațiunile, în urmarea acesta făina și grăulu s'au urcatu în prețu. În Anglia, prețurile menținute. În Franca s'a urcatu grăulu și făina cu 1/4 de francu. Pe piețele germane grăulu încheiă ceva mai ieftinu, sęcara promptu cu 1 marcă mai susu.

În B.-Pesta prețulu grăului s'a urcatu la începutulu săptămânei, cu tôte acestea au încheiatu cu 5 cr. mai josu ca săptămâna precedentă. Mișcarea cam 200,000 măji metriche. Sęcara cu o mișcare de 15,000 măji metr., a încheiatu mai susu cu 10 cr. Porumbu, negoțu neînsemnatu. Prețuri neschimbate. Ovėsă, ofertă puțină, căutare bună, prețulu urcatu cu 10 cr.

Coloniile. Mersulu negoțului în genere ca și în săptămâna trecută. Fabricarea Zaharului s'a începutu în tôte fabricele. Articlu nou se ofere deja, de aceea prețurile au scăputu. Notéză: rafinată, prima, 33.50—33 fl. tăiatu 33.50 suta de kilogr.

Păstăioșe. Negoțulu a fostu în săptămâna asta ceva mai domolu. Fasole albă s'au vëndutu pentru Fiume cu 8—8.50 fl. Mazerea 9.50 fl. Lintea 6—8 fl. Hrișca lipsesce totalu din piață, prețulu 6.50.

Unsorea de porc. Ofertă puțină, căutare bună. Notéză de orașu cu vasu cu totu, 54—54.25 fl., fără vasu 52.25 fl. Seultu 36—37 fl.

Cartofi s'au prezentatu multisor în piață, deja s'au începutu aprovizionările de erna. S'au vëndutu galbeni 2.60 fl. Lânur. Negoțu viu și animatu. S'au vëndutu caii 1100 măji metriche cu 100—120 fl.

Pei de oiă s'au adusu puțin în tērgu. Se plătescu cu lână nemțesă 2.40—2.60 pãrechea, de Bacăa și Banatū 125—130 fl., sërbescu 110—115 fl. suta de bucăți, de Macedonia și Albania 67—68 fl. suta de kilogr. Pei de mielū puțin.

Pei uscate, vëndare slabă fiindcă lipsesce marfă uscată de veră, și deja trebuie să se folosească marfă prospētă. Notéză prima boi ungurescu 72—75 fl., de mijlocu 68—70 fl., de vacă 68—72 fl., pitlingi 80—85 fl., Kneip 110—115 fl., tôte pr. suta kilogr.

Pele lucrata. Negoțulu este slabu din cauza timpului celui frumosu. În prețuri mic o schimbare.

Banca imperială germană a ridicatu interesele cu 1/2%, anume în escomptu la 5 1/2%, în lombordu la 6, respective 6 1/2%. Causa se dice a fi că, de dece zile, ese necontentin austru din țera, care ia drumulu mai alesu cătră Rusia. Suma acesta se evaluează la 100 milioane mărci. Ultima urcare de procente, totu de 1/2%, s'a întemplatū la 26 Septamvre a. c.

Calendarul săptămânei. Table with columns for dates (1990, 1991) and names of saints (Sorele, Calend. Gregorian, Calend. Iulianu).

Tērgulu de rimători din Steinbruch. La 13 Oct. n. starea rimătoriloru a fostu de 144.947 capete, la 14 Oct. au intratu 1457 capete și au esitu 997 rēmānēndu la 14 Oct. unu număr de 145.407 capete. — Se notéză: marfă ungurescă veche, grea dela 42 cr. până la 43 cr. marfă ungurescă tineră grea dela 44 cr. până la 44 1/2 cr., de mijlocu dela 45 cr. până la 46 cr. — usorā dela 47 cr. până la 48 cr. — Marfă fērānescă grea dela — până la — cr. — de mijlocu dela 44 cr. până la 45 cr. usorā dela 47 cr. până la 48 cr. — Marfă de România. de Bákony grea dela — cr. până la — cr. transito mijloci grea dela — cr. până la — cr. însă transito usorā dela — cr. până la — cr. ransio dto țeposă grea dela — cr. până la — cr. transito mijloci dela — cr. până la — cr. Marfă sērbescă grea dela 43—44 cr. transito, mijloci grea dela 43 1/2—44 cr. transito, usorā dela 44 1/2—45 cr. Porcu îngrășatu de unu anu dela — cr. până la — cr., îngrășatu cu cucuruz dela — cr. până la — cr., îngrășatu cu ghindă dela — cr. până la — cr. Cântăriți la gară cu 4 1/2.

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 14 Oct. n 1890

Table with columns for Săminte, Săminte vechi ori nouă, and Produse div. Sota. Lists various agricultural products and their prices.

Cursulu losurilor private din 15 Oct.

Table listing private exchange rates for various locations like Basilica, Clary, Navig. pe Dunare, etc.

Cursulu pietei Brașovă

Table listing market rates for Brașov, including Banenote romănesci, Argintă romănescă, etc.

Bursa din Bucuresci din 15 Oct.

Table listing exchange rates in Bucharest, including Rentă română perpetuă, Oblig. de stată C. F. Române, etc.

Cursulu la bursa de Viena

Table listing exchange rates in Vienna, including Rentă de aur, Rentă de hartiă, etc.

Proprietaru: Dr. Aurel Mureșianu. Redactoru responsabilu interimalu: Gregoriu Maiorū.

Advertisement for 'Invențiune prețioasă! „CANNABINAE.”' (Trypium). Includes text about its medicinal properties and contact information for Andrei Zăgonyi-Széles.

Advertisement for 'LE HOUBLON' (Cigarettes) by Cawley & Henry, Paris. Includes text 'Das beste Cigaretten-Papier ist das echte'.

Weisse Seidenstoffe von 60 kr. bis fl. 11.45 p. Meter—
gemustert — (circa 150 versch. Qual.) — versch. roben- und färbweise porto- u. zollfrei das
Fabrik-Depôt G. Henneberg (K. u. K. Hoflieferant), Zürich. Muster umgehend. Briefe kosten
10 fr. Porto.

Schimbare de locală!!!

Depositul fabricii noastre de postavuri
se află dela 1 (13) l. c. în

Târgul botelor No. 23

Cassa de Schobeln.

4424-3

WILHELM SCHERG & Cie

TINICHIGERIA NOUĂ.

Subsemnatul încunoscinteză prin acesta pe onorat.
publicu din orașu și împrejurime, că a înființat în pieta
d'aci

STRADA HIRSCHER No. 17

(mai înainte Strada Teatrului)

un atelier de tinichigeriă pentru clădiri, obiecte de galanteriă și geamuri (ferestre), și se recomandă pentru executarea tuturor lucrărilor, precum și a reparaturilor aparținătoare de meseria sa cu promptitudine, în mod solid și cu prețurile cele mai efitine.

Cu profundă stimă

FRANZ FRIEDELT

Tinichigiu și geamgiu.

4443-1

MAGASINUL DE DELICATESE

DIMITRIE G. MOCIANU

FONDATA LA ANUL 1879 ÎN BUCUREȘTI.

Are onore a face cunoscută onor. publicu și numeroșilor săi clienți, că se află continuu aprovisionat cu cele mai fine

Brânzeturi și mezelicuri prospete

produsul celor mai renumite cășării și fabrici din România, Rusia, Franca, Italia și Transilvania.

MARE DEPOSIT DE VINURI NATURALE

de Bordeaux, Rinu, Champagne, Espagne, Italia, Transilvania și din Țeră de Cotnar și Drăgășani.

Asortimentu completu în totu felul de

Liqueruri franțuzești. Quirasouri de Olanda, Rom de Jamaïque, Cognac românesc și Țuică de Brătianu.

Sosește continuu totu felul de Iere și Pești prospeti, totu felul de articule de Orientu, fructe pentru masă. Cafele. Ceaiuri. Chocolate. Pesmeți. Vanilie etc.

Prețuri modeste, serviciu promptu

355

MOCIANU.

Avisu d-loru abonați!

Rugăm pe d-nii abonați ca la reînnoirea prenumerațiunei să binevoiască a scrie pe cuponul mandatului postal și numerii de pe fâșia sub care au primitu diarul nostru până acuma.

Domnii, ce se abonează din nou, să binevoiască a scrie adresa lămurit și să arate și posta ultimă.

Totodată facem cunoscutu tuturor D-loru abonați, că mai avem din anii trecuți numerii pentru complectarea colecțiunilor „Gazetei“, precum și câteva întregi colecțiuni, pentru cari se pot adresa la subsemnata Administrațiune în casu de trebuință.

FUNDATĂ ÎN 1888.

TIPOGRAFIA

FUNDATĂ ÎN 1888.

A. MUREȘIANU

BRAȘOVŪ, PIAȚA MARE No. 22.

Acestu stabilimentu este provăduțu cu cele mai noue mijloce tehnice și asortat cu totu felul de caractere de litere din cele mai moderne, este pus în pozițiune de a putea executa ori-ce comande cu promptitudine și acurateță, precum:

CĂRȚI DE ȘCIINȚĂ,
LITERATURĂ ȘI DIDACTICE

STATUTE.

FOI PERIODICE.

IMPRIMATE ARTISTICE
ÎN AURŪ, ARGINTŪ ȘI COLORI.

REGISTRE ȘI IMPRIMATE
PENTRU TÔTE SPECILE DE SERVICIURI.

TARIFE COMERCIALE,
INDUSTRIALE, de HOTELURI și RESTAURANTE.

COMPTURI, ADRESE, CIRCULARE, SCRISORI, CUVERTE,
PREȚURI-CURENTE ȘI DIVERSE ANUNCIURI.

PROGRAME ELEGANTE.

BILETE DE VISITĂ
DIFERITE FORMATE.

BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE NUNȚĂ
DUPĂ DORINȚĂ ȘI ÎN COLORI.

BILETE DE INMORMENTĂRI.

Comandele eventuale se primesc în biurul tipografiei, Brașov, piața mare Nr. 22, etagiul I, cătră stradă. Comandele din afară rugăm a le adresa la

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașov.